MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Saku Vallavalitsus
saku@sakuvald.ee
Teaduse 1
Saku, Saku vald, 75501, Harju
maakond

Teie 08.10.2026 nr 7-7/1892-2

Meie 05.11.2026 nr 13-2/2957-19

Vastuskiri

Lugupeetud Marti Rehemaa

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tänab Saku Vallavalitsust Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu avalikul väljapanekul esitatud arvamuse eest. Hindame kõrgelt planeeringu koostamise raames tehtud koostööd.

Esitate oma kirjas seisukoha, et Männiku 3 ala tuleb riigi huviga alade hulgast välja jätta.

Saku valla esitatud asjaolusid käsitleti juba teemaplaneeringu eelnõu kooskõlastamise etapis. Avalikul väljapanekul esitatud arvamuse ja selles toodud põhjenduste täiendava kaalumise tulemusel jääme seisukoha juurde, mille kohaselt ei ole põhjendatud Männiku 3 ala riigi huviga alade hulgast välja arvata.

Selgitame, et teemaplaneeringu eesmärk on määrata riigi huviga ehitusmaavarade uurimiseks ja kaevandamiseks sobilikud alad, et tagada Harju maakonna pikaajaline ehitusmaavarade varustuskindlus. Tallinna-Saku liivamaardla on Harju maakonna ehitusliiva varustuskindluse tagamise seisukohalt üks olulisemaid piirkondi. Männiku kõikide alade, sealhulgas Männiku 3 ja Männiku 5 alade, määramine riigi huviga aladeks on osa teemaplaneeringu terviklahendusest, mille abil on võimalik tagada liiva varustuskindlus planeeringu ajalises perspektiivis. Männiku 3 ala väljaarvamisel ei oleks võimalik kavandatud lahendusega seatud varustuskindluse eesmärki täita.

Oleme teadlikud, et Männiku 3 ala paikneb Tallinna-Saku teest lääne pool ning tegemist on rohevõrgustikku kuuluva metsamaaga, mida kohalikud elanikud kasutavad aktiivselt puhke- ja virgestustegevusteks. Samuti mõistame valla muret piirkonna senise kaevandamiskoormuse, liiklusohutuse ja elukeskkonna säilimise pärast. Nimetatud asjaolusid on teemaplaneeringu koostamisel ja KSH läbiviimisel arvestatud ning nende põhjal on täpsustatud ka Männiku 3 ala kasutuselevõtu tingimusi.

Rõhutame, et maakonnaplaneeringu ülesanne on määrata strateegilisel tasandil riigi huviga alad ning nende võimaliku kasutuselevõtu üldised põhimõtted ja tingimused. Teemaplaneeringuga ei määrata konkreetsete karjääride lõplikke piire, kaevandamise tehnoloogiat, väljaveoteid ega

töökorraldust. Samuti ei ole maakonnaplaneeringu ülesanne modelleerida konkreetsete karjääride detailseid müra-, tolmu-, liiklus- ja põhjaveemõjusid. Need küsimused lahendatakse edasistes maavara uuringu- ja loamenetlustes, kus tuleb hinnata ka koosmõju olemasolevate kaevandamistegevustega ning tagada õigusaktidest tulenevate keskkonna- ja tervisekaitsenõuete täitmine.

Saku valla varasemate ettepanekute põhjal on teemaplaneeringusse lisatud Männiku 3 ala kasutuselevõttu piirav tingimus, mille kohaselt saab ala kasutusele võtta alles pärast seda, kui Männiku 2 alal ja sellest lõunapoolsetel aladel on vähemalt 50% karjääride ja kaevandatud alade pindalast korrastatud. Tingimus hõlmab nii olemasolevaid ja korrastatud alasid kui ka tulevikus kaevandamiseks kasutusele võetavaid alasid. Nimetatud tingimus säilitatakse teemaplaneeringu lahenduses.

Selgitame, et tegemist on Männiku 3 ala tegelikku kasutuselevõttu piirava tingimusega, mille eesmärk on vältida uute kaevandamisalade avamist enne, kui olemasolevate karjääride korrastamine on piisavas ulatuses toimunud. Enne selle tingimuse täitmist tehtavad uuringud või muud menetlustoimingud ei anna iseenesest õigust kaevandamist alustada.

Lisaks on Männiku 3 ala kasutuselevõtu tingimustes ette nähtud etapiviisiline kaevandamine ja korrastamine, mille eesmärk on vähendada mitme lähestikku paikneva karjääri samaaegse kasutamisega kaasnevat koormust piirkonna keskkonnale ja elanikele.

Nõustume Saku vallaga, et ehitusmaavarade säästlik kasutamine, materjalide korduskasutamine ning ringlussevõetud materjalide laialdasem kasutamine aitavad vähendada vajadust esmase maavara kaevandamise järele ning neid võimalusi tuleb järjepidevalt edendada ning seda ka tehakse. Samas ei kõrvalda nende materjalide kasutamine vajadust tagada ehitusmaavarade pikaajaline varustuskindlus ega vajalike alade määramist. Teemaplaneeringu ülesanne on tagada ruumilised eeldused maavara võimalikuks kasutuselevõtuks tulevikus, mitte otsustada konkreetsete ehitusprojektide materjalikasutuse üle.

Täiendavalt selgitame, et teemaplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kooskõlastatuks lugemine planeerimisseaduse § 65 lõike 3 alusel ei tähenda, et Saku vald oleks planeeringulahendusega nõustunud. Valla esitatud seisukohti on planeeringu koostamisel sisuliselt kaalutud ning nende tulemusel on muu hulgas täpsustatud Männiku 3 ala kasutuselevõtu tingimusi.

Eeltoodust tulenevalt ei ole põhjendatud Männiku 3 ala riigi huviga alade hulgast välja arvata. Männiku 3 ala jääb teemaplaneeringu lahendusse koos selle kasutuselevõttu piirava 50% korrastamise tingimuse ja teiste kaevandamist suunavate tingimustega. Ala määramine riigi huviga alaks ei anna kaevandamisõigust ega tähenda, et sellel oleks võimalik kaevandamist kohe alustada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Ivan Sergejev
planeeringute asekantsler

Agnes Lihtsa +372 5819 0538
agnes.lihtsa@mkm.ee